

**Aurea Rosa id est preclarissiam[!] expositio sup[er]
euangelia totius anni: de Tempore [et] de Sanctis. tam
s[ecundu]m ordine[m] Predicato[rum] q[uam]
s[ecundu]m Curia[m]**

Mazzolini, Silvestro

[Augsburg], 31. Okt. 1510

VD16 M 1750

D[omi]nica. x. post festu[m] Trinitat[is]. Questio. Iv.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70429](#)

De questiōibus super euāg.

scandalū. Tū ppter sc̄tōp reuerētiā. Sed ptra videt q possit fieri de illicite adq̄sitez q: b ē p̄ilū ch̄i dicēt: Facite vob am̄cos zc̄ vbi d̄ glo. Iniquas bñ disp̄esata in iusticiā p̄if. Sol. Dāmona iniquas dicunt diuitie adq̄site illicite; sed tñ licite dērēte. Mel dicunt diuitie licite adq̄site; s̄z tñ que freqn̄e sunt causa iniquas. Et vt in expositiōe dictū est. Sc̄do. Nā q̄cūg vi det existētē in extrema necessitate: ei oī no subuenire debet. Sed nibil hñs nisi il licite adquisitū: licite iuuat talē. ergo zc̄. So. Si tal tal daret: nō daret de alieno. q̄ i necessitate extrema oia sunt cōia.

Queri ēt p̄: v̄t̄ cleric̄ bñs a dño. i. ch̄o villicatioez: peccet mortali n̄ dādo paupi bus supflua iuxta itētiōem dñi sui. Glde vj. qd̄l. ar. xij. Et v̄t̄ seqns opa p̄ieratis possit dānari. vel certe nēcāris recipiat in etna tabnacula. Glde. iiiij. dī. xv. q. q. ar. ii

Dñica. x. Post festū Trinitat̄
Questio. lv.

Veritut̄ v̄t̄ cognō

q̄ sci posse ex sc̄ptur̄ t̄ps visitatiōis hierlm qđ illa nō coguit: Rñdeo. Ad pbandū ch̄i in dñm iā venisse z visitasse hierlm z plebē dñi Prio inducto p̄pheriā Jacob Ben. xlxi. Nō aufch ref sc̄pt̄ de iuda: z dux de fēmore eī do nec veniat q̄ mītredus est: z ip̄e erit expe ctatio gentiū. Sed mō ablatū ē sc̄pt̄: re gime: z dñatio a iudeis a rēpōte herodis alcalonite sub q̄ nat̄ ē Jesus. Ergo ab il lo ip̄e venit ch̄is. Ad h̄i dñt̄t̄ aliq̄ iudei q̄ hec autoritas no est intelligēda b̄ chri sto ad l̄am: sed de nabuchodonosor rege babylonie q̄ missus est ex ordinatiōne diu inia b̄ hierlm p̄p̄t̄ p̄p̄t̄: vt h̄i. iiij. Reg. xxiiij. Et tūc em defecit regimē iudeo ru. q̄ cepit Sedečib̄ regē z execauit eū et filios eī occidit: vt h̄i ibidē ca. xv. Nec post aliq̄ b̄ semie eī regnauit. Sed hoc dictū apparet falsū: q̄ post captiuitatem babylonicā habuerut duces z principes: vt patet de Zorobabel: Eidera: Neemia: et Machabeis. Habuerut etiā reges: q̄ Joānes b̄ircan̄ simonis machabei filī imposuit sibi diadema regiū. Et extūc res

gnarunt filiū eius v̄sq̄ ad Herodē q̄ fuit alcalonita z ab alienigena gente. Et deo v̄sq̄ ad illud t̄ps non fuit amotū oīno rēgnū iudeor̄. Si aut̄ dicaf q̄ a sp̄e Nab buchodonosor fuit amotum a tribū Iuda de qua amotione loquif p̄phera p̄dic̄t̄: quia illi qui postea regnauerūt fuerūt de alia tribū. quia machabēl fuerunt de tribū buchodonosor: nō potest stare hoc dictū. q̄a Zorobabel qui post captiuitatē babylonica fuit eoꝝ dux: fuit de tribū iuda: vt patet manifeste in multis locis scripture. similiter machabēl. quia tribus sacerdo talis z regia fuerūt mixte. Et ideo alij sol unū aliter: dicentes q̄ intelligit de Ro boam filio Salomonis a q̄ recesserūt de cem tribus: et adhēserunt Zeroboā filio Nabath: vt habet. iij. Reg. xij. Sic ergo exponunt p̄dictā autoritatē. Non auferetur zc̄. donec veniat silo. et est nomen lo ci: v̄t̄ dicunt. quia vbi Hieronym⁹ trāstu lit mītredus: hebraica veritas habet silo Ad illū aut̄ locum venit Roboā vt cōst̄i tuereſ rex post patrē: et in illo loco recessit p̄plus israel ab eo z cōstituerunt super se Zeroboā qui erat b̄ alia tribu. s. ephraim: et sic tunc fuit ablātū sceptrum de Iuda. Verūramē q̄ ip̄i filio Salomonis remāserunt due tribi: iō sequit̄ in hebraica ve ritate: Et ei aggregabuntur gentes. vbi Hiero. transtulit: Et ip̄e erit expectatio gentiū. Sed ista rñsio patz falsa per tex. iij. Reg. xij. q̄ ibi d̄: q̄ ille loc⁹ in q̄ Ro boam fuit a populo derelict⁹ vocat lichē. et ē loc⁹ hñ remot⁹ ab illo loco q̄ vocat si lo. Item hñsio p̄cedens z cōsimiles patent false p̄ translationē chaldaicā apud omnes iudeos ita autenticam vt nullus sit ei oīm p̄radicere aulus. Km quaz vbi Hiero. transtulit: donec veniat q̄ mītredus est. hebraica veritas habet: donec ve niat messias. Nam id qđ erat obscurū: p̄ hoc voluit declarare. Et sic patet q̄ predi cta autoritas non poterat intelligi de na buchodo. nec de roboā: nec b̄ aliquo alio q̄ de ch̄o. Q̄ aut̄ sequit̄ in hebraico Et aggregabunt̄ et gētes: sic est intelligendū: q̄ iudei in adiūtu ch̄i p̄ maiori p̄fē obstinati i sua ifidelitate: z gētēs q̄ nō iie gētū designant̄ aggregari sūr ip̄i christo

R

Tractatus

III

fidē ei⁹ deuote suscip̄tētes. sūm q̄ dī aplūs psalmi p̄dicti. qđ patet p̄ hoc q̄ dicit Añ
 Ro. x. Ecclitas ex pte r̄c. Qđ aut̄ tpe he oculos tuos. q̄ diuina cognitio q̄ p̄ oculos
 odis ablātū est a iudeis scept̄p; pat̄z. q̄
 tpe fuit p̄m alienigena q̄ regnauit in Iudea. Pater em̄ ei⁹ fuit idum̄. Iste hero⁹
 des romar̄p. auxilio fretus: debellavit referat t̄ps mille anno⁹ ad expectatiōem
 Antigonū regē in deo⁹ q̄ d̄scēderat a ma p̄pli: sic nō p̄t dici r̄onabili loquido t̄p⁹
 chabeis: z omnē plēm regiā occidit: et līb̄ modicū. sed multū. Et̄ z Baruch. vi. t̄c̄
 bros d̄ analogia regū cōbūstis: se postea pus captiuitatis babylonice p̄dictur mag
 dēphēderen⁹ alieni ipse z fili⁹ ei⁹ a regno
 dāvid. Interfecit etiam in p̄plo doctores
 q̄ docebat illō Deut. xvii. De medio fra
 trū tuo z p̄m̄ sup te regez: ut sic auferis
 ret iudeis ch̄z̄. vīa recupardā. Qđ
 etiā patet q̄ effecit. q̄ ab illo tpe vſq̄ nū
 fluxerūt. m. ccccc. anni ad mis⁹. q̄ tali an
 no icarnationis correctū est hoc op⁹. z ad
 buc iudei vident̄ magis a p̄dicto sceptro
 lōginq̄ q̄ a p̄ncipio. Cum iſig ablātio see
 pri fuerit signū eis p̄dictus de aduentu
 ch̄z̄. māifeste patet q̄ illō impletū est tpe
 herodis: q̄ regnātē nāt̄ est ielus christus.
 Et sic patet p̄positū. s. q̄ t̄ps icarnationis
 sit p̄teritū. Item h̄ idem p̄ba aut̄oritatē
 Aggei. ii. Hec dī dīs: Adhuc vñ̄ mo
 dicū est: et ego mouebo celū z terrā: ma
 re z aridā: z mouebo oēs gētes: z venier
 desiderat⁹ cūc̄ gētb. Et̄ ifra. Dagna
 ent glia hui⁹ domus nouissime q̄ p̄me.
 sūm oēs doctores hebreop. h̄: q̄ ista desi
 derat⁹ est messias. Patet iſig p̄ plura in
 aut̄oritatē p̄dicta posita: q̄ t̄ps aduentus
 ch̄z̄ sit p̄teritū. Primo p̄ h̄ qđ dicitur ibi.
 Adhuc vñ̄ modicū. et subdit de aduen
 tu ch̄z̄. Venier desiderat⁹ cūc̄ gentib⁹.
 Agggus em̄ p̄pha dixit h̄ vñ̄ sc̄dō anno
 Dar̄y reḡ Persiæ. At̄ illo aut̄ tpe vſq̄
 nūc fluxerūt anni fere duomilia sūm cōpu
 rationē iudeo⁹. multo maḡ sūm cōpu
 rationē n̄ram. Tālis aut̄ nūer⁹ nō dī in scri
 ptura modicū. Lū iſig dicat p̄pha in scri
 ptura restare t̄ps modicū vſq̄ ad t̄ps dei
 siderati cūc̄ gētb: patet q̄ t̄ps sui ad
 uentus est p̄teritū. Sed ad h̄ r̄ndent̄ aliq̄
 q̄ tanrū t̄ps in scriptura bñ̄ dī modicū: q̄
 dī in p̄. lxxxij. Velle anni aī ocu. t. tanq̄
 dies h̄sterna. Sed q̄ hec r̄nsio nō valeat
 patet: q̄ sūl̄ t̄ps mille anno⁹ cōfēt̄ eternit⁹
 r̄ate māedicū est. Et̄ sic loquid̄ autoritas

oculos tuos. q̄ diuina cognitio q̄ p̄ oculos
 los designat̄ eternitate mēsuraſ. Sed si
 referat t̄ps mille anno⁹ ad expectatiōem
 p̄pli: sic nō p̄t dici r̄onabili loquido t̄p⁹
 modicū. sed multū. Et̄ z Baruch. vi. t̄c̄
 pus captiuitatis babylonice p̄dictur mag
 iū, z longū: quod t̄n̄ fuit valde modicū
 respectiue. s. lxx. anno⁹. Itē patet p̄positū
 q̄ id qđ in aut̄oritatē subdit̄ Replebo do
 mū istam glia. et loquid̄ de domo dei edi
 ficiata a iudeis post captiuitatē babylonie
 Iſig stāte illa domo venit ch̄z̄. q̄ p̄pha
 ra dī eam replēdā glia p̄ aduentuz ipsius
 desiderati ad eā. Dom⁹ aut̄ illa destruta
 est p̄ Titū z Vespasianū q̄ drage limosch
 cundo anno post dīn̄ passiōem. ḡ r̄c. Itē
 tertio patet p̄positū p̄ illud. qđ sequitur in
 aut̄oritatē p̄dicta. Dagna erit glia isti⁹
 domus nouissime r̄c. Et̄ stat̄ cīm q̄ loqui
 tur de edificata post captiuitatē babylō
 nie. ad eius edificatione inducebat popu
 lum. et p̄dictit gliam eius mātē futuraz
 q̄ fuit glia dom⁹ edificate p̄ Salomonē
 Hoc aut̄ nō intelligit p̄t̄ māiores diuī
 tias seu honores seu cultū. diuinū vel edi
 ficationis. quia domus z status p̄pli tūc
 erat q̄s nullū momenti respectu illū dos
 mus z status q̄ fuit sub salomone. Prop̄
 hoc dī. ii. Esdr. xij. q̄ sacerdotes q̄ vide
 rānt p̄mā domū lachrymabans salijs exil
 tantib⁹ in dedicatiōe dom⁹ secunde. q̄ q̄s
 nullius momēti erat respectu p̄me. Et̄ sū
 nō p̄t̄ intelligi glia eius maior nūl p̄ ad
 uentū ipsi⁹ desiderati cūc̄ gentib⁹: q̄ ea
 glificavit p̄ntia sua. quia i ea fuit a matre
 oblat⁹ sūm q̄ p̄pha Malachias p̄digerat
 iū. ca. Statim venier ad t̄p̄li r̄c. Nam
 etiā domū frēquent̄ honorauit q̄n̄ ibi p̄di
 cauit z miracula sine numero fecit. Dat.
 xij. Accesserunt ad eum ceci z claudi i t̄c̄
 plo z sanauit eos. Dicunt autē aliq̄ iudei
 ad hoc: q̄ maior fuit glia secūde dom⁹ r̄c.
 in annis: q̄ plus durauit. Sed hoc nō va
 let: etiā verū sit q̄ plus durauit. q̄ h̄ nō
 fuit ad gliam: sed ignominia. quia plurib⁹
 t̄psibus fuit cōculata z dehonorata.
 Primo. quia Antioch⁹ epiphanes posuit
 ibi adorandū idolum. z fecit ibi p̄stibla mu

De questiōibus super euāg.

lex: fīm q̄ habet. i. Dacha. ii. Sed q̄ lī p̄fiteri: z p̄tēra singuli ibant ad loca vñ
bū istū no recipiūt iudei: iō p̄tē dīci q̄ b̄
idē habet Daniel. viij. Hoc etiā de Josephus li. xii. antiquatū. Similis q̄n hierulū
salē fuit capta p̄ Pompeiū romanū imperatorē q̄n in templo collocauit eōs. Item
itep alias vltima q̄n obstructa fuit p̄ Li-
tū z vespasianū. Oib̄ em̄ istis t̄q̄b̄ fuit
ista dom̄ defecra z sculcata. Itē ista ma-
ioritas duratiois no videſt esse alicul̄ glo-
rie notabil. Alii em̄ lapis dī maioris ho-
noris z glie q̄ natura humana. q̄ est ma-
ioris durationis. Item si cōputem̄ du-
rationē domus scđe fīm iudeos dicentes
eam durasse. cccxx. annos habem̄ q̄ pri-
ma dom̄ plus vel salte nō min̄ durauit
quia plures anni fluxerūt a q̄rto anno sa-
lomonis: in q̄ fundata fuit p̄ma domus:
vſcq; ad. xj. annū Sedechie in q̄ destrucra
fuit. q̄ fluxerūt anni. cccxxvij. cōputādo
tempora regū infimod̄. in tertio z q̄rto
libro Regū. Perfecta aut fuit. xj. anno sa-
lomonis. Licet aut forte dom̄ scđa plus
durauerit: tñ ista obiectio est efficax. Ztra
iudeos: q̄ p̄cedit ex suppositione cōputatio-
nis eorū quā reputant verā. Parz ḡ ex p̄
dicta auctoritate agget p̄ tē. Sed restat
ostendere q̄ in p̄dīca autoritate videt ou-
biuz. s. q̄liter sit impletū illō. Duebo ce-
lum z terrā. Dicendū est igit: q̄ celū i adh-
uentu chī morū est: large accipēdo mo-
tum. p̄ omni innouatiōe: q̄ magna inoua-
tio in celo apparuit: q̄n in nativitate chī
sti noua stella est visa: p̄pter q̄d reges ve-
nerūt ad ip̄m adorandū. Daio autē fuit
cōmotio facta in celo. .i. in celestib; spiri-
tib;: q̄ tante rei nouitate nouis gaudis ex-
ultabant. Itē circa illud t̄ps. s. tēpe Her-
rodī sub q̄ natus est chīs in iudea: de q̄
magis loquī p̄pheta q̄ de alijs terris: fu-
it magnus terremot̄ intantuz q̄ gentes
p̄pinque credebat q̄ in iudea null̄ hō re-
mansisset: vñ dicit Josephus in. lib. de iu-
daico bello. Et ex h̄ arguit p̄babiliter ab
aliquo aliquā diuinatione fuisse planetaꝝ
notabile siue stellatioem ex quib; solent
accideretalia. Q̄, autē tūc more fuerit oēs
gentes: parz. q̄ im minere chī nativitate
iussit cesar Augustus describi orbē ymieu-
sum z oēs gētes romanoy se tributarios cipit hebdomada. p̄ tēpe. viij. anno. Et h̄

R. 3.

Tractatus

III

mō loquit̄ scriptura Luei. xxv. ybi dīt. Nu
merabis septē hebdomadas annos q̄ fa/
ctūt. clx annos: z q̄nq̄gesim⁹ dīt. iubile⁹:
q̄ apō iudeos dīt ann⁹ remissiōis. Nō iue
nis at̄ h̄bdomada posse accipi pl̄ib⁹ mo/
dis. Hic at̄nō p̄ accipi p̄ hebdomada dī
erū: q̄r als̄ lora p̄phetia Daniel fuisse cō/
plete infra annu z dimidiū. Ergo p̄ locū
a diuinitōe op̄iz q̄ acipiāt p̄ hebdomada an/
nos. Et in h̄ oes catholici z hebrei quenī
unt: licet in h̄ sit differētia: q̄ q̄da catholici
vt Beda z alij dicit: q̄ isti anni intelligē
di sunt anni lunares q̄ breviatores sūt sola/
rib. xj dieb. Hoc aut̄ fuit ad h̄ dicen/
dū ex duob⁹. Primo ex textu: q̄r dīt. hebdo
made abbreviate. z sicut dictū est anni lu/
nares sunt breviatores solarib⁹: z p̄seq̄ns
hebdomade annos. Scđo q̄r angel⁹ loq̄
baſ Daniel q̄ erat hebre⁹: z iudei cōputa/
bant q̄ annos lunares: vt dīt. Sed Nico/
de lyra in q̄stione p̄tra iudeos (vñ fere oia
ista iununt) dīt: q̄ salua reuerētia Bede
vtrūq̄ videt falsum ec̄. q̄r i hebreo nō po/
nit abbreviate in doctrinātōem siue dimi/
nutione p̄t sonat: sed ponit p̄cīse: p̄t del/
lomonis dicitis: q̄ ille h̄bdomade nō cō/
terminationē importat t̄pis: nō plus aut
min⁹. Silt scđm videt falsum: q̄r si iudei
b̄ent annū breviatoꝝ. xj. dieb. q̄ ann⁹ so/
lo scđi. z sic exp̄dit dīces: q̄. lxx. hebdoma/
lar⁹ q̄ v̄timur: cū fm̄ legem renēant p̄mo
mēs eiusq̄ anni facere pasca i die dēfīni/
tata. s. xvij. leq̄ref q̄ eoz pascha hui⁹ anni
ancederet pasca anni p̄cedētis in. xj. dieb.
z eodē mō pasca sequēs. p. xxiij. ad q̄d seq̄
ref q̄ ip̄i celebzare p̄ pasca ex obligatiōe p̄
cepti infra breue t̄pis in q̄libet mēs rot⁹
anni. Hoc aut̄ apparet manifeste falsum
ex vñ eoz: sp̄ em̄ faciūt eodē t̄pe. Jō patz
q̄ copurant p̄ annos solares sicut z nos.
nus apud ip̄os habz. xij. lunatiōes: ita q̄
embolismos faciūt cōstītōem t̄pis. Dato/
tū q̄ cōputarent p̄ annos lunares: in h̄lo
ip̄ius ch̄ri hic nō determinat. Q̄, aut̄ ista
min⁹ habef p̄positū: vt videbit. Scđo vi
dēfīnitū ē q̄ annos p̄tinēt hebdomade p̄/
dictē. Et p̄t b. q̄r si in t̄pli cōfītētis. lxx. p. vii
orōnē daniel orat̄ p̄ libatoꝝ p̄pli ad decla/
resultāt. cccc. xc. siue q̄tercentū nonaginta
rationē exaudiōis siue petitoris. Et iō nō
Lertio videndū ē a q̄ anno incipiat cōpu/
solū nūcianū liberationē dīt. captiuitate ba/
tario ip̄az. Et dicūt alij iudei: q̄ incipit bylonica: z etiā p̄fecta liberationē siendā
ab. xj. anno regis Sedechie: q̄n̄ dīstruc̄tū p̄chīm de q̄ p̄ncipalit̄ daniel orabat. Et
est p̄mū t̄plū. Alij q̄r a p̄mo anno Darij iō dicere q̄ angel⁹ veniebat ad dīnūtūdū

De questiōibus super euāg.

pectram liberatiōem sui p̄pli: t̄ nullū cer-
tum t̄ps liberatiōis siēde p̄ ch̄m assigna-
uit: est valde absurdū t̄ p̄cedenti l̄fe dñi
q̄ angelus nō veniſſet ad cōſolariōe ſed
desolatiōem danielis. Ite cum d̄ q̄ p̄ ca-
ptivitatem in q̄ ſit deliſtat p̄ ſuariatiōib:
hoc maniſte eſt fallum. q̄ ſup oēs geni-
tes intenđit ſortilegijs t̄ augurijs: ut di-
cunt q̄ ſciūt facta eoꝝ: t̄ iſta marie phi-
benſ in lego diuina: vi patet z̄. Ite quia
d̄ impleri viſſōes p̄pheraꝝ p̄ merita eoꝝ
rū: eſt p̄tra id qd̄ d̄ Deut. ix. Scito q̄ nō
ppter iuſtificatiōes tuas dñs deꝝ dedit ti-
bi terra z̄. Et m̄to min⁹ ppter iuſticias
eoꝝ eſt adiūplēda pm̄iſio de ch̄o: t̄ ma-
xime qm̄ de eo ſcribiſ Eſa. vii. Erit i laſ
pīdē oſenſiōis z̄. Ite q̄ dicit: p̄ vnciōnē
ſeti ſcōꝝ intelligi vnciōem arce z̄. h̄
eſt p̄tra illud qd̄ dicit Hiere. iiij. In dieb
illis d̄ dñs: non dicit̄ vltra arca reſtamē-
ti dñi z̄. hoc eſt dictū q̄ ceremonie ve-
ris reſtamēti oīno ceſſauerūt poſt christi
paſſionē. Ite pbaſ idem p̄ illud Hān. iiij.
vdi d̄ q̄ Habuchodonosor vidit ſtatuaꝝ
z̄. Et inſra. Abſciſius eſt lapis de monte
ſine manibꝫ t̄ p̄ſſit ſtatuaꝝ z̄. Et p̄ iſtaꝝ
ſtatuaꝝ ſignificabat q̄teuo magna regna
ſibi in orbe ſuccedentia: ut ip̄e Daniel eſ-
poſuit. pm̄i chaldeoꝝ. ſecundū persap. ter-
tii grecōꝝ. qrti romanoꝝ: qd̄ p̄ ferū ſi-
gnificat. qz oīa alia regna domauit. Per
lapidē q̄t ſignificat ch̄s: cui ſubiſciendū
erat regnū romanū ſim̄ oēs tā hebreoꝝ
q̄ catholicos. Lū autē dño iſtu ſit ſubie-
ctū regnū romanorū t̄p̄ebri Siluestri p̄
verā fide: ſequiſ q̄ ip̄e ſit ch̄s. Ite pbaſ
idē p̄ dicta t̄ glo. doctoꝝ hebreoꝝ antiq̄
ſine autēticoꝝ. Eſa. em̄ vltimo d̄ Anteſ
parturiret pepit. glo. hebraica. Quia an-
teſ nat̄uſiſſet ille q̄ in ſeruitute vltimaz
redegit: nat̄uſiſſet redēptor. Ergo an nat̄uſi-
itate Liti fuit natuitas ch̄i. Jō ibidez
traſlatio chaldaica d̄: Et adhuc nō erit
ei veniē anguſtia et redimeſt: t̄ adhuc nō
veniet ei tremor: cū doloribꝫ ppter partū:
et reuelabit̄ reꝝ mēſſias. Dolor em̄ t̄ an-
guſtia part⁹ exp̄mūt maximā calamitatē
quā ſuſtinuerūt in obſidiene Liti. q̄ ch̄s
on Liti nat̄e. Hoc aut̄ m̄t̄ iudeoꝝ. co-
ſedūt dicentes q̄ ch̄s nat̄e in die deſtru-

ctiōis ſepli. h̄ cū ab illo t̄p̄ ſluſerint pl̄
m. cccc. ann⁹: ideo dicunt aliq̄ eoꝝ q̄ eſt c̄-
angelis viuēs eo modo quo Moyses in
monte. Alij: q̄ eſt extra montes capiōs
expectans pceptū dñi de libeſtatiōe popu-
li. Alij: q̄ vadit p̄ mundū ſicut paup t̄ leſ
profus ppter p̄t̄a p̄pli. luxra illō Eſa. liij.
Eynos ſeputauim⁹ euz q̄ ſi leproſum z̄.
q̄uicq̄ apparet ex pcepto dñi in ſuete ad
liberatione eoꝝ. d̄ iſta captiuitate. Talis
aut̄ varietas arguit maniſte eoꝝ. dictū
eſſe ficticiū. ſed veꝝ eſt quo ad hoc q̄ dñi
tempus eius eſt p̄eritū. Ite aut̄ de pat̄z
p̄ q̄ndam traditionē apud eos autēticas
et habet in libro iudicū ordinarioꝝ tradit̄
to a domo helie p̄ma: q̄ eſt hec. Discipu-
lis elius p. vi m. annos eſt mūdus. 2000
vanitatis. 2000. legis. 2000. messie.

Ad intellexū huius eſt aduertendum
q̄ hebrei dicunt hoc eſſe dictū a filio mu-
lerti ſareptane quem uſciturauit Helias:
qui etiam poſtea habuit ſpūm p̄pheticiū.
Et. 2000. annoꝝ dicūt t̄ps vanitatis: q̄a
a p̄ncipio mūdū vſcq̄ ad vocatiōem abrae
Ben. ii. mundus deſluxit in vanitate pec-
catōꝝ p̄ luxuriā: vt patet in Genesi. t̄ per
idolatriā adeo q̄ t̄p̄ abrae tot⁹ mūdus
erat corrupꝫ: et ipſe ausus eſt publice p̄b-
mo ynum deum p̄dicare: ut ait Joseph⁹
li. antiq̄atū. Et iſtud t̄ps ſim̄ eorum co-
putationem fuit. 2000. annūz t̄. xxij. q̄a
abraam. lxxv. annos habuit quando vo-
catus eſt. Et extūc incepit tempus legis.
que non datur niſi populo adunato. cepit
aut̄ ſub ipſo adunari t̄ ad legem disponi.
ppter qd̄ t̄ circuſiōne in diſtinguicōꝝ ac-
cepit. Ab illo aut̄ t̄p̄ vſcq̄ ad ch̄i natuit-
tatem ſluſerunt. 2000. annoꝝ: niſi q̄ defi-
ciunt. xxiij. Si iſgitur accipiant. xxiij. q̄ ſu-
gabundant ſupra: habem⁹ a p̄ncipio mun-
di vſcq̄ ad natuitatem christi q̄tuormis
lia annoꝝ minus quinq̄. Q, ſi accipiant
q̄nq̄ anni q̄uibꝫ latuit in egypto: ita q̄ d̄i
es mēſſie incepiant computari ab illo t̄p̄
pore quo de egypto eſt reuersus: ſic ſit p̄/
cise. 4000. Utq; aut̄. 2000. annoꝝ debeat
elle t̄ps mēſſie: non me intromitto. ſed ſuf-
ſicit mihi t̄ps eius eſſe impletum. q̄ iſt̄ a
p̄ncipio mūdū vſcq̄ ad p̄nt̄z annum. ſc̄. m.
cccc. q̄ p̄ns opus fuſt caſtigatū. cōp̄iſant

R 4

Tractatus

III

cccc. et. cc. et. lx. annos. Ite ostedo possit
 q̄ p̄ rōnem ex scriptura sumptā. Considerāt
 do em. p̄cessuꝝ veterꝝ testa. appet q̄ q̄dū
 fili⁹ iſrl̄ ſtriuuerūt dño. fuerūt i statu p̄spe
 ro. eſi aliq̄h fuerunt captiuati ⁊ afficti: h
 fuit p̄pter p̄cīm multitudis. Hūc aut̄ ita ē
 q̄ an captiuitatē babylonica fuerūt idola/
 tre pessimi ⁊ occidores p̄phaz. eog. a p̄cīs
 phibentū; adeo q̄ ſanguine p̄phaz. reple
 verūt bierl̄n vſc̄ ad os. iij. Reg. viij. et
 multa alia fecerūt. et tñ illa captiuitas nō
 durauit niſi. lxx. annis. Lū aut̄ captiuitas
 in q̄ ſunt vñ. Anno dñi. m. cccc. durauerit
 p̄ annos. m. ccccxv. q̄ facta fuit. xl. anno
 a ch̄i p̄fīo q̄ fuit. xxix. vel circa ab ei⁹
 natuitate: nec adhuc appet eoꝝ liberatio
 de p̄ximo: oport̄z eos p̄cedere q̄ p̄cīm p̄
 pter q̄d rādiū captiū ſunt ſit mai⁹ q̄ p̄cī
 dentia: q̄d nō p̄t eſſe niſi occidio ch̄i. q̄a
 poſt dictā capiuitatē non legunt idola/
 trasse aut̄ occidisse p̄pheras. Joꝝ dñ Rab
 bi moſes in libro iudicij ordinarioꝝ. Jeſ
 ſus nazaren⁹ viſiſus eſſe messias: ⁊ inſi
 fecit eſſe p̄ domū iudicij: et ip̄e fuit cauſa ⁊
 p̄meruit ut deſtruereſt iſrl̄ in gladio. Ite
 multa oga diuina ſunt ſacra in teſtimoniū
 doctrine aploꝝ q̄ via nature fieri nō p̄t:
 vt patet ḡ ſcriptores veriſſimos ⁊ publicā
 famā vſc̄ nū ſtimulat: q̄ in talib⁹ faciunt
 ſufficiente fidem. ſicut firmiter renemus
 Aristoteleꝝ ⁊ Platonem fuſſe ph̄os: ⁊ tñ
 nō habem⁹ niſi publicā famā. Hoc idem
 patet p̄ libros antēticos ap̄d iudeos. Scri
 bif em in qđā libello q̄ apud eos intitula
 tur de iefu nazarenī generatiōe: q̄ leproſū
 mūdaſit: ⁊ claudū ex vtero matr̄ ſue ſta
 re fecit: ⁊ mortuos iuſteauit: ⁊ m̄la alia
 q̄ fieri nō poterāt niſi p̄tute diuina. Dic
 tñ ibidē q̄ talia fecit p̄tute noſis tetragrā
 maton: quia q̄ ſciert illud debito mō. pñu
 ciare/ poſſet virtute illi⁹ miracula facere: vt
 ibidē dñ. Jesus aut̄ nazaren⁹ p̄nunciatio
 nem illi⁹ nois didicit: vt ibi dicit: q̄a i tē
 plo lapidē inuenit ſug quem ſtererat arca
 dñi antiqu⁹: in quo erat ſcriptum tale no
 me expofitū. Vocat aut̄ expofitio illi⁹ no
 minis deſcriptio ſue deſtinatio q̄lit̄ debe
 at p̄nāc̄ri. Lz aut̄ hoc dictū nō ſit verū
 niſi p̄ q̄to cōſiteſ dñm iefum diuina mira
 culafecifſe: tñ ex eo habeb̄ p̄tra eos argu
 mentū. Nam illud nomē nō p̄t h̄z p̄tu
 tē ad faciēdū aliq̄h p̄tra honorē dei. Er
 go doctrina iefu nazarenī miraculab̄ illo
 noīe fact̄ ſfirmata nō p̄t eſſe honorē di
 uino p̄traria. Ergo fuit verus de⁹: verus
 homo: et verus ch̄i: q̄a ita docuit. alaſ
 ſtute noīs dei fuſſent facta miracula ad
 confirmationē hui⁹ ſalſitatis. Et ſic de⁹ eſſet
 teſt̄ ſalſitatis. Nō em. platio talis nomis
 ſed de⁹ illa miracula oq̄abat. Hec et alia
 videt dicere exp̄ſe Iοſeph⁹. xvii. antiq̄
 tacū dices. Fuit hiſde tpiſi iefu ſapiens
 vir: ſi tñ eū viꝝ nomiari fas eſt. Etat em
 mirabilium op̄erū effector: ⁊ doctor: eorum
 a ch̄i p̄fīo q̄ fuit. xxix. vel circa ab ei⁹
 natuitate: nec adhuc appet eoꝝ liberatio
 de p̄ximo: oport̄z eos p̄cedere q̄ p̄cīm p̄
 pter q̄d rādiū captiū ſunt ſit mai⁹ q̄ p̄cī
 dentia: q̄d nō p̄t eſſe niſi occidio ch̄i. q̄a
 poſt dictā capiuitatē non legunt idola/
 trasse aut̄ occidisse p̄pheras. Joꝝ dñ Rab
 bi moſes in libro iudicij ordinarioꝝ. Jeſ
 ſus nazaren⁹ viſiſus eſſe messias: ⁊ inſi
 fecit eſſe p̄ domū iudicij: et ip̄e fuit cauſa ⁊
 p̄meruit ut deſtruereſt iſrl̄ in gladio. Ite
 multa oga diuina ſunt ſacra in teſtimoniū
 doctrine aploꝝ q̄ via nature fieri nō p̄t:
 vt patet ḡ ſcriptores veriſſimos ⁊ publicā
 famā vſc̄ nū ſtimulat: q̄ in talib⁹ faciunt
 ſufficiente fidem. ſicut firmiter renemus
 Aristoteleꝝ ⁊ Platonem fuſſe ph̄os: ⁊ tñ
 nō habem⁹ niſi publicā famā. Hoc idem
 patet p̄ libros antēticos ap̄d iudeos. Scri
 bif em in qđā libello q̄ apud eos intitula
 tur de iefu nazarenī generatiōe: q̄ leproſū
 mūdaſit: ⁊ claudū ex vtero matr̄ ſue ſta
 re fecit: ⁊ mortuos iuſteauit: ⁊ m̄la alia
 q̄ fieri nō poterāt niſi p̄tute diuina. Dic
 tñ ibidē q̄ talia fecit p̄tute noſis tetragrā
 maton: quia q̄ ſciert illud debito mō. pñu
 ciare/ poſſet virtute illi⁹ miracula facere: vt
 ibidē dñ. Jesus aut̄ nazaren⁹ p̄nunciatio
 nem illi⁹ nois didicit: vt ibi dicit: q̄a i tē
 plo lapidē inuenit ſug quem ſtererat arca
 dñi antiqu⁹: in quo erat ſcriptum tale no
 me expofitū. Vocat aut̄ expofitio illi⁹ no
 minis deſcriptio ſue deſtinatio q̄lit̄ debe
 at p̄nāc̄ri. Lz aut̄ hoc dictū nō ſit verū
 niſi p̄ q̄to cōſiteſ dñm iefum diuina mira
 culafecifſe: tñ ex eo habeb̄ p̄tra eos argu
 mentū. Nam illud nomē nō p̄t h̄z p̄tu
 tē ad faciēdū aliq̄h p̄tra honorē dei. Er
 go doctrina iefu nazarenī miraculab̄ illo
 noīe fact̄ ſfirmata nō p̄t eſſe honorē di
 uino p̄traria. Ergo fuit verus de⁹: verus
 homo: et verus ch̄i: q̄a ita docuit. alaſ
 ſtute noīs dei fuſſent facta miracula ad
 confirmationē hui⁹ ſalſitatis. Et ſic de⁹ eſſet
 teſt̄ ſalſitatis. Nō em. platio talis nomis
 ſed de⁹ illa miracula oq̄abat. Hec et alia
 videt dicere exp̄ſe Iοſeph⁹. xvii. antiq̄
 tacū dices. Fuit hiſde tpiſi iefu ſapiens
 vir: ſi tñ eū viꝝ nomiari fas eſt. Etat em
 mirabilium op̄erū effector: ⁊ doctor: eorum
 a ch̄i p̄fīo q̄ fuit. xxix. vel circa ab ei⁹
 natuitate: nec adhuc appet eoꝝ liberatio
 de p̄ximo: oport̄z eos p̄cedere q̄ p̄cīm p̄
 pter q̄d rādiū captiū ſunt ſit mai⁹ q̄ p̄cī
 dentia: q̄d nō p̄t eſſe niſi occidio ch̄i. q̄a
 poſt dictā capiuitatē non legunt idola/
 trasse aut̄ occidisse p̄pheras. Joꝝ dñ Rab
 bi moſes in libro iudicij ordinarioꝝ. Jeſ
 ſus nazaren⁹ viſiſus eſſe messias: ⁊ inſi
 fecit eſſe p̄ domū iudicij: et ip̄e fuit cauſa ⁊
 p̄meruit ut deſtruereſt iſrl̄ in gladio. Ite
 multa oga diuina ſunt ſacra in teſtimoniū
 doctrine aploꝝ q̄ via nature fieri nō p̄t:
 vt patet ḡ ſcriptores veriſſimos ⁊ publicā
 famā vſc̄ nū ſtimulat: q̄ in talib⁹ faciunt
 ſufficiente fidem. ſicut firmiter renemus
 Aristoteleꝝ ⁊ Platonem fuſſe ph̄os: ⁊ tñ
 nō habem⁹ niſi publicā famā. Hoc idem
 patet p̄ libros antēticos ap̄d iudeos. Scri
 bif em in qđā libello q̄ apud eos intitula
 tur de iefu nazarenī generatiōe: q̄ leproſū
 mūdaſit: ⁊ claudū ex vtero matr̄ ſue ſta
 re fecit: ⁊ mortuos iuſteauit: ⁊ m̄la alia
 q̄ fieri nō poterāt niſi p̄tute diuina. Dic
 tñ ibidē q̄ talia fecit p̄tute noſis tetragrā
 maton: quia q̄ ſciert illud debito mō. pñu
 ciare/ poſſet virtute illi⁹ miracula facere: vt
 ibidē dñ. Jesus aut̄ nazaren⁹ p̄nunciatio
 nem illi⁹ nois didicit: vt ibi dicit: q̄a i tē
 plo lapidē inuenit ſug quem ſtererat arca
 dñi antiqu⁹: in quo erat ſcriptum tale no
 me expofitū. Vocat aut̄ expofitio illi⁹ no
 minis deſcriptio ſue deſtinatio q̄lit̄ debe
 at p̄nāc̄ri. Lz aut̄ hoc dictū nō ſit verū
 niſi p̄ q̄to cōſiteſ dñm iefum diuina mira
 culafecifſe: tñ ex eo habeb̄ p̄tra eos argu
 mentū. Nam illud nomē nō p̄t h̄z p̄tu
 tē ad faciēdū aliq̄h p̄tra honorē dei. Er
 go doctrina iefu nazarenī miraculab̄ illo
 noīe fact̄ ſfirmata nō p̄t eſſe honorē di
 uino p̄traria. Ergo fuit verus de⁹: verus
 homo: et verus ch̄i: q̄a ita docuit. alaſ
 ſtute noīs dei fuſſent facta miracula ad
 confirmationē hui⁹ ſalſitatis. Et ſic de⁹ eſſet
 teſt̄ ſalſitatis. Nō em. platio talis nomis
 ſed de⁹ illa miracula oq̄abat. Hec et alia
 videt dicere exp̄ſe Iοſeph⁹. xvii. antiq̄
 tacū dices. Fuit hiſde tpiſi iefu ſapiens
 vir: ſi tñ eū viꝝ nomiari fas eſt. Etat em
 mirabilium op̄erū effector: ⁊ doctor: eorum
 a ch̄i p̄fīo q̄ fuit. xxix. vel circa ab ei⁹
 natuitate: nec adhuc appet eoꝝ liberatio
 de p̄ximo: oport̄z eos p̄cedere q̄ p̄cīm p̄
 pter q̄d rādiū captiū ſunt ſit mai⁹ q̄ p̄cī
 dentia: q̄d nō p̄t eſſe niſi occidio ch̄i. q̄a
 poſt dictā capiuitatē non legunt idola/
 trasse aut̄ occidisse p̄pheras. Joꝝ dñ Rab
 bi moſes in libro iudicij ordinarioꝝ. Jeſ
 ſus nazaren⁹ viſiſus eſſe messias: ⁊ inſi
 fecit eſſe p̄ domū iudicij: et ip̄e fuit cauſa ⁊
 p̄meruit ut deſtruereſt iſrl̄ in gladio. Ite
 multa oga diuina ſunt ſacra in teſtimoniū
 doctrine aploꝝ q̄ via nature fieri nō p̄t:
 vt patet ḡ ſcriptores veriſſimos ⁊ publicā
 famā vſc̄ nū ſtimulat: q̄ in talib⁹ faciunt
 ſufficiente fidem. ſicut firmiter renemus
 Aristoteleꝝ ⁊ Platonem fuſſe ph̄os: ⁊ tñ
 nō habem⁹ niſi publicā famā. Hoc idem
 patet p̄ libros antēticos ap̄d iudeos. Scri
 bif em in qđā libello q̄ apud eos intitula
 tur de iefu nazarenī generatiōe: q̄ leproſū
 mūdaſit: ⁊ claudū ex vtero matr̄ ſue ſta
 re fecit: ⁊ mortuos iuſteauit: ⁊ m̄la alia
 q̄ fieri nō poterāt niſi p̄tute diuina. Dic
 tñ ibidē q̄ talia fecit p̄tute noſis tetragrā
 maton: quia q̄ ſciert illud debito mō. pñu
 ciare/ poſſet virtute illi⁹ miracula facere: vt
 ibidē dñ. Jesus aut̄ nazaren⁹ p̄nunciatio
 nem illi⁹ nois didicit: vt ibi dicit: q̄a i tē
 plo lapidē inuenit ſug quem ſtererat arca
 dñi antiqu⁹: in quo erat ſcriptum tale no
 me expofitū. Vocat aut̄ expofitio illi⁹ no
 minis deſcriptio ſue deſtinatio q̄lit̄ debe
 at p̄nāc̄ri. Lz aut̄ hoc dictū nō ſit verū
 niſi p̄ q̄to cōſiteſ dñm iefum diuina mira
 culafecifſe: tñ ex eo habeb̄ p̄tra eos argu
 mentū. Nam illud nomē nō p̄t h̄z p̄tu
 tē ad faciēdū aliq̄h p̄tra honorē dei. Er
 go doctrina iefu nazarenī miraculab̄ illo
 noīe fact̄ ſfirmata nō p̄t eſſe honorē di
 uino p̄traria. Ergo fuit verus de⁹: verus
 homo: et verus ch̄i: q̄a ita docuit. alaſ
 ſtute noīs dei fuſſent facta miracula ad
 confirmationē hui⁹ ſalſitatis. Et ſic de⁹ eſſet
 teſt̄ ſalſitatis. Nō em. platio talis nomis
 ſed de⁹ illa miracula oq̄abat. Hec et alia
 videt dicere exp̄ſe Iοſeph⁹. xvii. antiq̄

De' questiōibus super euāge.

Ad secundū etiā ipse Rasa. iude⁹ dicit q̄ narcha in illis regnis dedit oīb̄ licetiam illa elciatis intelligit nō qntū ad s̄tū:z reuertendi z munera reuertentib⁹:vt pa⁹ qntū ad nobilitatē signop: qb̄ ipleuit ibi ret Esdr. Yel dic q̄ ista cōgregatio in- tēlligif p fidem z charitatem:vt Joāes iesus: illuminādo ibi cecū natū: et sanādo languidū in pbatica pescina zc. Ibi etiaz exponit ca. xj. dum interpretat dictum cat⁹ dedit spūmētū: quo subito hoīes idioīe pber: extra quā congregatiōe nullus qui habuerūt plenā noticiā septuraz:z loq̄ velit intrare relinquit. Septimo arguunt bank oīa idiomata. Ad tertiu dī q̄ ibi est q̄a dī Sacha. vij. Oriens nomē ei⁹. Et se distributio p generib⁹ singlop: sicut om̄e quif. E⁹ edificabit templū dño. Sed ista n̄ anial fuit in area zc. Yel aliter q̄i septura mltos noīat oēs. ij. Reg. xvij. Dixit ab salo z oēs viri israel. Heli⁹ est q̄siliū zc. Ad q̄rtuz dī q̄ fuit pax diuturna adeo q̄ mūdus descp⁹ est: et duravit in iudea. xl annos post christi passionē. Nec iudei tūc vrebant armis. q̄a terra a militib⁹ romānis custodiebat. Ideo pbabile ē q̄ istru⁹ menta bellica ad vslum agriculture cōuer terent: vt fit multorūs. Et ly Ultra nō sī chōlo loquif. Habitabat lupus zc. Ibi em dicunt q̄ silvestra anialia in aductu eb̄i debent domesticari. Sol. Illa locutio est metaphorica. sc̄ z Gen. xl. dī beniamin lupus rapax zc. Ideo significabat q̄ q̄ prius se inuicem insequebant: vt gentiles z iudei odiosi: erant vno animo in fide futuri sunt. Hoc pater:z stirpem iesse vocat virginem: z ch̄m flore zc. Ideo translatio chaldaica sic habet. Exibit rex dī filijs Eliae: z messias de filiis filiop: ei⁹. Seq̄tur. Et erūt iusti circūcirca ei. Et vbi habemus: lupus cū agno. ibi dī: et pax i diebus ei⁹ multiplicabit. Porest etiam dici ista in ch̄stifidelib⁹ ad litterā cōpleta de māsuetudie feraz zc. Sexto arguit. Nā dī Ero. xx. Si ad cardines celū fuer̄t disipat⁹: inde retrahat te dñs de tuus:z iō trōducet in terrā zc. Sed nō sum⁹ inquint cōgregati. q̄ nō venit ch̄s. Sol. Hoc fuit implerū in captiuitate babylonica. Sz cōtra. Nam dī Ezech. xxxix. Lōgregau eos sup terrā suā: non dereliq̄ quenq; Sz multi derelicti sunt in captiuitate babylōnica. Ad hoc dicendū q̄ nullus remāst̄ q̄ voluerit reverti. quia Lyrus q̄ erat mo⁹

narcha in illis regnis dedit oīb̄ licetiam
ret Esdr. Yel dic q̄ ista cōgregatio in-
tēlligif p fidem z charitatem:vt Joāes
languidū in pbatica pescina zc. Ibi etiaz
exponit ca. xj. dum interpretat dictum cat⁹
pber: extra quā congregatiōe nullus qui
habuerūt plenā noticiā septuraz:z loq̄
velit intrare relinquit. Septimo arguunt
q̄a dī Sacha. vij. Oriens nomē ei⁹. Et se
distributio p generib⁹ singlop: sicut om̄e
conueniuit ielu. So. Sc̄oz rabbi salo. illō
dīctum intelligif de templō secūdo edifica-
to a Sorobabel. Octauo Hier. xxiiij. Ec-
ce dies veniunt dī zc. Et seq̄uit. In dieb⁹
bus illis salvabis zc. So. Ibi n̄ erāt
siliū-ist̄ z iuda: quia ch̄m negauerunt. sed
israel z iuda. illi q̄ de israel z iuda credi-
derunt in ch̄m/ saluati sunt ab eo qntum
ad animā ab inferno:z qntū ad corpus a
Tiro. quia admoniti p angelū tpe futuri
gnificat eternitatē: sed diuturnitatē. Naz
belli transuerūt in regnum a gripe: vt dī in
eadē dictio etiā ponit. iiiij. Reg. vi. Non
venerūt vlt̄i latrones syrie zc. et tamen
postea frequenter illā terrā inualerunt z dey-
pdati sunt. Quinto arguit Ela. xj. vbi dī
ch̄o loquif. Habitabat lupus zc. Ibi em
dicunt q̄ silvestra anialia in aductu eb̄i
debet domesticari. Sol. Illa locutio est
metaphorica. sc̄ z Gen. xl. dī beniamin
lupus rapax zc. Ideo significabat q̄ q̄ prius
se inuicem insequebant: vt gentiles z iudei
odiosi: erant vno animo in fide futuri
sunt. Hoc pater:z stirpem iesse vo-
cat virginem: z ch̄m flore zc. Ideo transla-
tio chaldaica sic habet. Exibit rex dī filijs
Elae: z messias de filiis filiop: ei⁹. Seq̄-
tur. Et erūt iusti circūcirca ei. Et vbi hab-
emus: lupus cū agno. ibi dī: et pax i die-
bus ei⁹ multiplicabit. Porest etiam dici
ista in ch̄stifidelib⁹ ad litterā cōpleta de
māsuetudie feraz zc. Sexto arguit. Nā
dī Ero. xx. Si ad cardines celū fuer̄t dis-
ipat⁹: inde retrahat te dñs de tuus:z iō
trōducet in terrā zc. Sed nō sum⁹ inquint
cōgregati. q̄ nō venit ch̄s. Sol. Hoc fuit
implerū in captiuitate babylonica. Sz
cōtra. Nam dī Ezech. xxxix. Lōgregau
eos sup terrā suā: non dereliq̄ quenq;
Sz multi derelicti sunt in captiuitate babylō-
nica. Ad hoc dicendū q̄ nullus remāst̄ q̄
voluerit reverti. quia Lyrus q̄ erat mo⁹

poze secundi aduentus. Undecimo Ela.
iij. Videbit semen longeūz. Ps. Dona
in seculū seculi seruen eius. Sed ielus nō
babuit filios zc. Sol. Decebat eū spūah-
lis filiatio p fidem z sacramēta: nō carna-
lis que sp̄ habet feditatē. Unde sug illud
Gen. xj. In isaac vocabif tibi semen. glo-
bebraica dī Omnis q̄ confessus fuerit duo
secula. i. legis z messie: vocabif tibi semē
Duodecimo. Nō em est edificatū illō mi-
rabile templū inquit de quo Ezech. vlf.
dī. Sol. Propheta loquif sub metapho-
ra de celesti hierlm. quia dicif ibi: nomen
ciuitatis dñs ibidem. Unde z dī Rabbi
salo. De hierlm sugna locute sunt repr̄o-
re in fine Ezechiel. Est autē notandū

R,

Tractatus

III

q; multi ex iudeis sunt cōuersi sapientes: ut Narbanael: paulus: gamaliel: matthi
as. Ioa. vii. Multe et p̄ncipibꝫ t̄c. i. sacerd
dotibꝫ et doctoribꝫ. Sed multi etiā auer
tunt p̄imo: qz semper fuerūt cupidi: t̄ i le
ge eoz p̄misit eis abūdātia: t̄o timet t̄c.
Secundo: qz a cunabulis in odio ch̄z i mu
triūf. Tertio ppter altitudinē credēdo. Q
dia fere dicta in hac q̄stūcula p̄mp̄ ex
Aico. de Lg. 2tra iudeos. Multa aut̄ de
intellectu p̄pheticie hebdomadaz Daniel
habes infra dñica vigesimaliāta post p̄c
recoſten fm̄ syria.

Dñica. xi. post festū Trinitat̄
Questio. lvi.

Veritut in illo ver
bo p̄ptius: ut p̄ in iustificatiō
impi regrat magna dei p̄ptia
tio: qz ipsi p̄ptio iustificatio sit maximū qd: Re
spondeo. Lū opus dicat magnū ex parte
modi faciēdi et fm̄ magntudinē rei facte:
creatio est maximū opus dei p̄mo modo:
qz in ea nihil presupponit. sed iustificatio
impi est maior secundo modo qz creatio
celi et terre. qz iustificatio terminat ad bo
nū eternum diuine participationis: et illa
creatio ad bonū nature mutabilis. Und
Aug⁹ exponē illud Joan. xiiij. Matora
bor̄ faciet. dicit: qz mai⁹ opus ē vt et im
p̄io iust̄ fiat qz creare celum et terram. Et
subiungit. Leli em et terra transibūt: pde
stinator̄ aut̄ salus et iustificatio permane
bit. Sed cū etiam aliqd dicat magnū du
pliciter s. fm̄ q̄ntitatē abſolutā: et fm̄ q̄nti
tatem p̄portionis. sicut dr mons parvus.
et milū magnū. Primo modo glorificatio
iustor̄ est opus mai⁹ qz iustificatio impi
quia donum glorie absolute est mai⁹ do
no gratie iustificari. sed secundo modo est
e contrario: qz mai⁹ est donum gratie qz
glorie: eoz plus excedat donū gredigni
tatem impi qz era dignus pena: qz donū
glorie dignitatē iusti: qz ex hoc ipso qz ē iu
stificatus est dignus gloria. Et ideo ibi
dem dicit Aug⁹. Judicet qui potest: ut p̄p
mawſ. Et iustos angelos creare qz impi
et iustificare. Lerteſ ſeql̄is vtrūqz poten

tie: hoc maioris est mīscōle. Sed contra.
Nam bonum vniuersit̄ est mai⁹ qz bonum
vnūs hois: ut patet. j. Eth. Sed iustifi
catio ordīat ad bonū particulae vni⁹ ho
minis. Ergo creatio celi et terre est opus
mai⁹. Solu. Bonū vniuersi mai⁹ est bo
no vni⁹ homis ū vtrūqz accipiat in eodē
generis: sed bonū grātia vniūs mai⁹ est qz
bonū nature totius vniuersi. Hec oia san
ctus Tho. j. h. q. cxij. ar. ix. Et qz habe
tur qz iustificatio impi ex pte rei facte fm̄
q̄ntitatē p̄portionis est maximū opus dei
Eli si addat qz cōuersio et iustificatio pau
li inter alias qz legunt̄ est maior aliqd mo
do: quia sola est miraculosa: ut patet ibi
ar. x. sequit̄ qz hoc modo ipa est maximū
opus dei. Sed ista intellige q̄ntū ad opes
rationes qz fit aliqd exiles nō qz esse di
uinū: sed p̄esse creatum. Nam opus icar
natiōis est maximū ex pte rei facte: qd
sit ex parte modi faciēdi et absolute. quia
esse diuine psonae mai⁹ est esse glie. et p̄
portionaliter. quia maior est distantia in
ter diuinan psonam et naturā creatam qz
inter gliam et impiū: cum illa sit infinita
ex pte vni⁹ extremi: nō iha. Et de hoc ha
bes a sc̄o Tho. de po. q. vi. Posset etiā
multa dicicirca hoc de querlōe panis in
corp̄ ch̄z: de qz p̄ teipm̄ ex dictz cogita.

Querit etiam potest in illo p̄bo deus:
Utrū in iustificatione impi regrat mol
fidei deum inuocant̄ aut̄ p̄ficiant̄. Et in
illa p̄bo. p̄curiebar: ut p̄p regrat mol̄ libe
ri arbitrii cōtra peccatum. yide. j. q. q. vbiſ
ar. iiij. z. v.

Dñica. xii. post festū Trini.
Questio. lvij

Veritut utrū illi ho
qz mines publicādo miraculō cō
tra p̄bliū em christi peccauē
rint. R̄ndeō qz non: ppter duo. Primo qz
fm̄ Greg. ix. moral. cb. iiſ? nō incendebat
illlos virtute p̄cepti obligare: sed seruis su
is seq̄ntibꝫ exemplū dedit ut ipi qdē vir
tures suas occultare desiderent: et tamen
vt alij eoz exemplo p̄ficiant̄ pdant̄ inuiti
Et de hoc vide dñica. q. post octauā ep̄